

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1326712/4

בבית הדין הרבני האזורי באר שבע

לפני כבוד הדיינים :

הרב אהרן דרשביץ – אב"ד, הרב עובדיה חפץ יעקב, הרב אברהם צבי גאופטמן

התובעת: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד יעקב כהן)

נגד

הנתבע: פלוני

הנדון: פשרה בחיוב כתובה באישה שהודתה שלא נשאת בתולה אך המשיכו לחיות יחד

פסק דין

בפנינו תביעה לתשלום כתובה ע"ס 72,000 ש"ח. הצדדים הכירו באמצעות שידוך והיו נשואים במשך עשרה חודשים, כאשר משך הזמן בו חיו יחדיו תחת אותה קורת גג היה כחודש ומחצה בלבד, עד שהבעל עזב את הבית. ארבעה חודשים לאחר החתונה פתחה האישה בקשה לשוב סכסוך. חמישה חודשים אח"כ פתח הבעל תיק גירושין, זמן קצר אח"כ אף האישה פתחה תיק גירושין.

לטענת הבעל לשעבר יש לפוטרו מתשלום כתובה בשל העובדה שגילה לאחר החתונה שהכלה אינה בתולה. האישה הודתה שלא הייתה בתולה. לדבריה ניהלה קשר זוגי במשך כשנה, אך טענה שכבר במהלך הפגישות שקדמו לחתונה הבעל ידע על כך. לשאלת ביה"ד הבהירה האישה כי לא אמרה לו במפורש שאינה בתולה, אך כששאל אם היה לה מישהו, ענתה בחיוב. לדבריה, "אמר: סביר להניח שחטאת". אמרתי לו: "כולנו בני אדם".

עוד טען כי הוא בחור ישיבה, וכשהכיר אותה נהגה להתלבש בצניעות, עם גרביים וחצאיות ארוכות, ולאחר החתונה התלבשה בחוסר צניעות, עם חצאיות מעל הברך.

לעומתו, האשימה האישה, כי הבעל קיים עמה יחסי אישות בכח בזמן נדתה, עם זאת אמרה שאם הבעל לא היה תובע גירושין, היא מאמינה שהייתה יכולה לשנות אותו. הבעל לשעבר הכחיש את דבריה וטען שמעולם לא היו יחדיו בזמן איסור או בכח, ואדרבה, האישה היא זו שניסתה לפתות אותו בזמן שהיו אסורים. באשר לטענות הבעל על חוסר צניעות, הגיבה האישה כי השתדלה לרצות אותו, והלכה איתו לקנות בגדים, ולאחר שהוא בחר את הבגדים, גם זה לא מצא חן בעיניו.

עוד טענו לגבי סכסוך שארע בין המשפחות בחתונה, כאשר לטענת הבעל לשעבר, משפחת הכלה לקחה את כל מתנות החתונה, ואילו לטענת האישה, כל הוצאות החתונה שולמו ע"י אביה, ומתנות החתונה כלל לא כיסו את ההוצאות.

בסיום הדיון הסכימו הצדדים להיבדק בפולגרף, ועשו קנין בו הם מקבלים על עצמם את תוצאות הבדיקה, כך שביה"ד יוכל להתחשב בתוצאותיה. כעבור זמן התקבל עדכון לפיו הבעל סירב לערוך את הבדיקה בשל עלותה. לדבריו, הינו בחור ישיבה חסר אמצעים, הוא לא ידע שהבדיקה נערכת ע"י גוף פרטי ועליו לשאת בעלותה, ובהמשך הביע נכונות לבצע את הבדיקה בתנאי שהצד השני יממנה. לעומתו, האישה ביצעה את הבדיקה. תוצאות הבדיקה שהועברו לביה"ד העלו כי בניגוד לטענתה, בעלה לא קיים עמה יחסי אישות בניגוד לרצונה בזמן נידתה. לעומת זאת, בשאלה אם לבשה בזמן הנישואין בגדים לא צנועים בניגוד לדעת בעלה נמצאה דוברת אמת, כך גם בשאלה אם ניסתה לכפות על הבעל יחסי אישות בזמן שהיו אסורים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בירור הדין

בנדון"ד קשה לקבוע מי היוזם העיקרי של הגירושין. שני הצדדים פתחו תיק גירושין, כאשר הבעל הקדים את האישה בחודש, עם זאת, מי שהחל בהליכים המשפטיים הייתה האישה שפתחה באמצעות עורך דינה, בקשה ליישוב סכסוך חודשים קודם שהבעל פתח תיק גירושין. אולם מי שבפועל עזב את הבית לבלתי שוב, היה הבעל. לפיכך עלינו להתמקד בטענות הצדדים ולבחון האם קיימת עילה להפסיד את האישה מכתובתה.

א. תשלום כתובה ב"כנסה בחזקת בתולה ונמצאה בעולה"

אחת הטענות המרכזיות של הבעל לפוטרו מתשלום הכתובה היא העובדה שגילה לאחר החתונה שהכלה לא הייתה בתולה. האישה הודתה וסיפרה שהיה לה קשר זוגי במשך כשנה. לדבריה, יידעה את הבעל לפני הנישואין שאיננה בתולה, וכלל לא היה מופתע מכך לאחר החתונה. לשאלת ביה"ד הבהירה האישה כי לא אמרה לו בפירוש שאינה בתולה, אך בזמן שנפגשו שאל אותה אם היה לה מישהו, וכשאישרה את הדבר, אמר לה "סיביר להניח שחטאת", ובתגובה אמרה לו: "כולנו בני אדם".

בפנינו הכחשה בשאלה אם הבעל ידע קודם הנישואין כי אשתו אינה בתולה.

יש לציין, שגם לדברי האישה, לא אמרה לבעל בפירוש שאינה בתולה, וא"כ טענתה שמן הסתם הבעל הסיק מדבריה שאינה בתולה היא טענת שמא, בעוד שטענת הבעל שלא ידע על כך היא טענת ברי.

אם אכן נקבל את גירסת הבעל, לפיה הוטעה, לכאורה יש לפוטרו מתשלום כתובה ותוספת כתובה, וכפי שעולה מדברי השולחן ערוך ונושאי כליו, וכדלהלן.

ז"ל השולחן ערוך אבן העזר (סז, ה):

"כנסה בחזקת בתולה, ונמצאת בעולה, אפילו מנה אין לה".

וכן מצינו בדבריו לקמן (סח, ח), וז"ל:

"אף כשאמרו שטענתו על הבתולים טענה, אינה מפסדת אלא עיקר כתובה, אבל התוספת יש לה, אא"כ נודע בראיה ברורה שהייתה בעולה, או שהודית לו שהיא בעולה קודם שתתארס, והטעתו".

וראה ביאור הגר"א (סח, סק"י), ובי"ש (סק"י"ח).

כלומר כאשר אין האישה מודה שהייתה בעולה ואין לבעל ראיה, נאמן הבעל ביחס לעיקר כתובה שהוא מדרבנן, מפני שחכמים שתיקנו את הכתובה הם שהאמינוהו בטענתו, מטעם דאין אדם טורח בסעודה ומפסידה, אך לגבי התוספת שהוסיף לה מדעתו, שהיא מתנה ותוקפה מדאורייתא, אינו נאמן להפסידה.

והעיר החלקת מחוקק (סח ס"ק יג):

"משמע דפשוט כשיש ראיה ברורה שהייתה בעולה או שהודה לו מפסדת גם התוספת, אף על גב דלקמן סימן קט"ז גבי חייבי לאוין שלא הכיר בה דאין לה כתובה אבל מ"מ תוספות יש לה, שאני הכא דק"ל כראב"ע (ריש אף על פי דף נ"ד ע"ב) דס"ל אפילו כתב לה מאה מנה אינו גובה מן האירוסין רק מאתים, דאנן סהדי שלא כתב לה התוספת רק ע"מ חיבת חופה, וא"כ כשנודע שהיא בעולה אין לה חיבת חופה... אבל בחייבי לאוין אף שלא הוכר בה מ"מ חיבת חופה יש לה אף שהייתה באיסור".

וכעין זה כתב הבית שמואל (סז סק"ד):

"ועיין ס"י קי"ו וקי"ז דינים אלו שם כתבתי בשם המגיד כל שהיא ידעה ולא הגידה לו אין לה תוספת כתובה, דהוי לה לגלות לו אף על גב בחייבי לאוין אמרינן דיש לה תוספת כתובה דסברה דמפייס לה, מ"מ [כאן] כל עיקר שכותב

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לה תוספת כתובה מחמת חיבת ביאה כתב לה והיא ידעה מזה אין לה תוספת כתובה, ויש לדמות לבעלת מום ועי' בח"מ".

הח"מ והב"ש מבארים שכנסה בחזקת בתולה ונמצאה בעולה, הוי מקח טעות ומפסידה עיקר כתובה ותוספת כתובה. ואע"ג שהנושא אחת מחייבי לאוין, אם לא הכיר בה, אין לה עיקר כתובה, אך תוספת לא הפסידה, טעם הדבר הוא מפני שיש חיבת ביאה. אך בכנסה בחזקת בתולה, כתב לה תוספת מחמת חיבת ביאה, ובבעולה אין חיבת ביאה, ואינו מתפייס בכך, כמו במום.

ועיין עוד בב"ש (קטז, סק"ג), שכתב:

"וכלל הוא, שלא הפסידה תוספת אלא כשהיא יודעת מחסרון, והוא דבר שאין אדם מתפייס בו".

אלא שצריך לעיין מה הדין בנדו"ד, בו הבעל המשיך לחיות עם האישה, כולל יחסי אישות, אף לאחר שגילה שאינה בתולה, כלשונו: "נבהלתי, אך חשבתי להמשיך בשביל שלום בית".

וז"ל השולחן ערוך (סה, י):

"עד מתי יש לו לטעון טענת בתולים, אם נסתרה עמו מיד. אם לא נסתרה, אפילו לאחר שלשים יום".

יש מי שהביא ראיה מכך שאם נסתרה עמו יכול לטעון טענת בתולין רק כאשר טוען לאלתר, שחתן שהמשיך לחיות עם הכלה לאחר שגילה שאינה בתולה, חייב לשלם לה מלוא כתובתה. אולם לכאורה אין כל ראיה מכאן, מפני שהשו"ע עוסק רק בשאלה עד מתי הבעל נאמן בטענתו, אך במקום בו האישה מודה לדבריו, מנין לנו שהבעל חייב לשלם מלוא כתובתה.

והנה ראינו לעיל שיש לדמות דינו של "הכונס בחזקת בתולה ונמצאת בעולה" לדין "מצא בה מום", מעתה עלינו להתבונן מהו דינו של המוצא מום ונתפייס, וז"ל שו"ת מהרש"ג (ח"ג, סימן סה):

"ואע"ג דקיימא לן בפ"ק דכתובות ובאה"ע סימן ס"ז סעיף ה, דכנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה, הוי מקח טעות, מכל מקום נראה דהיינו רק באם הרגיש הוא בעצמו תיכף דהיא בעולה, ככהאי גוונא יכול לחזור בו ולית לה כתובה, אבל באם לא הרגיש ודר עמה אח"כ כדרך איש ואשתו, יש לומר דלא גרע מה דהייתה בעולה מאילו היה בה מום אחר, דמ"מ קי"ל בפרק המדיר דלאחר הנשואין אמרינן חזקה אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ומחל על המום, הוא הדין בנדון דידן משום דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות בוודאי מחל על קפידתו בענין מה שלקחה בחזקת בתולה".

לדברי המהרש"ג כשם שבמומים אמרינן "חזקה אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות", ואם המשיך לחיות עמה, מחל על המום, הוא הדין כאשר לא הרגיש תיכף שהיא בעולה והמשיך לחיות עמה, דאמרינן חזקה אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות. כל שכן בנדונו שהרגיש שהיא בעולה, והודה בפירוש שהמשיך לחיות עמה בשביל שלום בית, שלא הפסידה כתובתה.

לכאורה היה מקום לטעון כי אין ראיה על מחילת הבעל מכך שלא תבע מיד, שהרי הליך גירושין אינו ענין של מה בכך, וכרוך לעתים בהתדיינות מורכבת, גם עצם המעמד של בחור ישיבה חרדי גרוש אינו דבר פשוט, ממילא יתכן שהבעל רצה לשקול את הדבר במשך זמן מה, ואין לקבוע מסמרות שמחל על המום מכך שלא תבע את האישה לאלתר. מצינו סברה זו בספר "אור גדול" (סימן ה, סעיף יב) שעסק בטענת מקח טעות ביחס לאיש שחי עם אשתו במשך מספר שנים, והתגלה שסבלה משגעון וממרה שחורה, וז"ל:

"דלכאורה קשיא אהא דפסקינן אף בזה"ז דשהה עמה מחל, דבשלמא בזמן הש"ס דהיה מותר לגרשה בעל כרחה או לישא אחרת וא"כ אינו אנוס שפיר אמרינן מדשהה עמה ולא גרשה מחל... אבל לדידן בזמן הזה דאיכא חדר"ג לגרש בע"כ ומלישא אחרת, ואנוס הוא בתקנת חז"ל, ואנן ידעינן באונסיה דאם היה רוצה לגרש משנדע לו לא יכול לגרש בלי היתר ביה"ד, ומי יימר דמזדקקי ליה בית דינא... וידוע הוא אשר כמה וכמה הרפתקאות של צער ועינוי נצרך לסבול בעתים הללו עד שיוכל לגרשה בע"כ או לישא אחרת עפ"י היתר מב"ד אף היכא שהדין עמו, א"כ אין לך אנוס גדול מזה, והאנוס קמן ואנן ידעינן

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

באונסיה, אם כן אף אם נימא מדשהה עמה מחל, מ"מ כיון דאנוס הוא... אף אם מחלל, אן סהדי דבשביל האונס מחל דמאי הו"ל למעבד..."

עיי"ש היטב בהמשך באריכות דבריו. ועיין ב"עטרת שלמה" (ח"א סימן כד), במה שהקשה עליו, ועיין עוד בפד"ר כרך יא (עמ' 22-23), בפס"ד של הגר"ש טנא זצ"ל, שעסק אף הוא בדברי ה"אור גדול".

מכל מקום, ספק אם ניתן לומר הדברים בזמננו בהם קיימת מערכת מסודרת של בתי דין אזורים, ואם עובדת אי היותה בתולה הייתה מהווה עבור הבעל מום שאין למחול עליו, מצופה שהיה פונה מיד לביה"ד האזורי הקרוב למקום מגוריו. יש לציין עוד, כי נדונו של ה"אור גדול" הינו במחלת נפש, שקשה לעמוד עליה עד שיעברו זמן זמנים טובא, דבר שיכול להסביר את התמהמהות הבעל, משא"כ לגבי טענת בתולים.

אלא שהיה מקום לומר שכבר מהרגע בו גילה שיש בה מום או שאינה בתולה, בטלה כתובתה, עוד קודם שנתפייס, כתב על כך הבית שמואל (לט סק"ז):

"וא"ל [=ואין לומר] מאחר הכתובה הראשונה בטלה איך יכולה לגבות בכתובה זו, וי"ל דדעתו הוא אם לא יקפיד אחר כך יתקיים כתובתה, כמ"ש בסימן הקודם, וכן אם שהה עמה אחר כך מקודשת בוודאי וצריכה גט בוודאי, והיינו מטעם כשלא התנה כלום ספק הוא אם הוא מקפיד, ואם שהה עמה אח"כ אז הוברר דאין מקפיד ומקודשת בוודאי".

ב. עוברת על דת יהודית

עוד טען הבעל לגבי חוסר צניעות של האישה, ואכן מצינו כי חוסר צניעות יכול לשמש כעילה להפסד כתובה, כפי שנפסק בשולחן ערוך (קטו, ד):

"איזו היא דת יהודית, הוא מנהג הצניעות שנהגו בנות ישראל. ואלו הם הדברים שאם עשתה אחת מהם עברה על דת יהודית: יוצאת לשוק או למבוי מפולש או בחצר שהרבים בוקעים בו וראישה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים, אף על פי ששערה מכוסה במטפחות, או שהייתה טווה בשוק וורד וכיוצא בו כנגד פניה על פדחתה או על לחיה, כדרך שעושות העובדי כוכבים הפרוצות, או שטווה בשוק ומראה זרועותיה לבני אדם ורגילה בכך) (רשב"א סי' תקע"א)... בכל אחד מאלו תצא בלא כתובה, אם יש עדים שהתרה בה תחלה ועברה על התראתו".

לדברי הבעל, בתחילה התלבשה האישה באופן ראוי, אולם בהמשך החלה ללבוש חצאית מעל הברך, ובניגוד למה שסוכם ביניהם, לא הלכה עם כיסוי ראש מלא.

האישה הודתה שהבעל לא היה מרוצה מאופן לבושה, אך הכחישה שהתלבשה בחוסר צניעות. לדבריה, אף השתדלה לרצות אותו, והלכה איתו לקנות בגדים, אך גם לאחר שהוא בחר את הבגדים, זה לא מצא חן בעיניו בטענה שהבגד קצר מדי או שקוף. גם לגבי כיסוי ראש טענה שהוציאה שיער בשיעור שלוש אצבעות בלבד.

והנה אף אם היינו מקבלים את טענת הבעל שהאישה לא נהגה בצניעות, ושלא כמצופה בין בני זוג דתיים, כאשר הבעל לומד בישיבה, וההיכרות נעשתה באמצעות שידוך כמקובל אצל בני תורה, עדיין ספק אם ניתן להפסיד את האישה מכתובתה, שהרי יש צורך בעדים על כך שהתרה בה, ואף שלדברי הבעל הרב שלו דיבר עימה על כך, ספק אם ניתן להחשיב זאת כהתראה, ובפרט לשיטות הסוברות שההתראה צריכה לכלול התראה שתפסיד כתובתה (עיין ח"מ קטו, סקט"ז ובי"ש סק"ז). מה עוד שהאישה סיפרה שחזרה בתשובה קודם שהכירו, והתחזקה בצניעות, ואין מחלוקת על כך שניסתה לרצות את הבעל, ולו חלקית, בכך שאפשרה לו לבחור את בגדיה, וא"כ סביר להניח שהתראה ברורה הייתה עשויה להביאה לחיזוק נוסף בצניעותה.

[לגבי גילוי שער ראישה הודתה האישה שהוציאה יותר מאצבע או שתיים, ועיין בספר "אוצר דינים לאישה ולבת, בהערה מהגר"י יוסף זצ"ל שכתב כי מנהג הנשים הספרדיות לגלות אצבע או שתיים משערות הראש כלפני פנים, ע"כ. ועיין ב"שדי חמד" (כרך ז, ערך 'דת יהודית'), שכתב "מעולם

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לא ראיתי נשים הנשואות שמגלות שער ראשן, גם אין מוציאות שום שערות להתנאות בהן, עיי"ש, ובספר "את צנועים חכמה", עמ' עט ואילך, ומ"מ אין נפק"מ לנדו"ד מאחר שכבר כתבנו שלא התרה בה כדבעי].

ג. סירוב הבעל להיבדק בפוליגרף ותוצאות בדיקת האישה

עוד טענו הצדדים טענות הדדיות על ניסיון לכפות יחסי אישות בזמן שהיו אסורים, הגדילה האישה וטענה על כך שהבעל קיים עמה יחסי אישות בכח בזמן שהיו אסורים.

לגבי טענות אלו אין בידינו ראיות באמצעותן נוכל להכריע. אולם מאחר שהצדדים קיבלו על עצמם בקנין להיבדק בפוליגרף, בנוגע לטענות אלו, עלינו להתייחס הן לסירובו של הבעל להיבדק, לדבריו בשל העלות הכספית של הבדיקה, הן לתוצאות בדיקת האישה.

באשר לסירובו של הבעל להיבדק בפוליגרף לאחר שקיבל זאת ע"ע בקנין.

עייין ב"עטרת דבורה" (סימן נא) שעסק בחיוב גט לאישה, שהתחמקה מבדיקת פוליגרף שהוסכם עליה בבית הדין, והביא ראיה מהנפסק ברמב"ם (פ"ג מהל' סוטה ה"ב) שסוטה המסרבת לשתות מהמים המאררים תצא בלא כתובה, ובאר ה"כסף משנה" שסירובה מוכיח את טומאתה, שאילו הייתה טהורה, לא הייתה נמנעת מלשתות.

ועייין עוד בנדון דומה בפס"ד (תיק 141110/8) שם הזכרנו את דברי הרא"ש בתשובה (כלל קז, סימן ו) המשמשים יסוד חשוב בדיני טוען ונטען, וז"ל:

"ואם אינו רוצה להשיב לדיין ומכסה ומעלים דבריו ומשיב תשובות גנובות כדי שלא יוכל הדיין לעמוד על אמתת הדין מה יעשה הדיין לזכותו אי אפשר מאחר שנראה לו דין מרומה כדאיתא בפרק שבועות העדות ואם יסתלק מן הדין היינו זכות כי בזה יפטר אם שום דיין לא יזקק לדונו מפני שהוא טוען ברמאות ואינו רוצה להשיב על חקירות ודרישות ונמצא חוטא נשכר. ועל זה ועל כיוצא בזה נאמר אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות, וכיון שנראה לדיין שאם היה זה משיב על שאלותיו היה הדבר מתברר ומחמת שלא יתברר הוא כובש דבריו ויעשה הדיין כאלו השיב ונתברר שקרו ויחייבנו מאומד הדעת אעפ"י שאינו יכול לברר שקרו בביאור ובפ"י. מאחר שהעדר הביאור בא מחמת רמאותו שאינו רוצה להשיב על חקירות ודרישות כדי שיתברר שקרו אומדנא דמוכח הוא ורשאי דיין מומחה לדון באומדנא דמוכח כזה ואין זה נקרא דברים שבלב מאחר שהיא סברא מוכחת."

לדבריו, כאשר אדם מסרב להשיב על חקירות ודרישות, ניתן לחייבו מכח אומדנא. לכאורה הוא הדין בנדו"ד בו הבעל קיבל על עצמו את בדיקת הפוליגרף כאמצעי מהימן מבחינתו, וא"כ כשחוזר בו אח"כ ומסרב להתייצב ולענות לשאלות הבודק, ניתן לחייבו.

אמנם היה מקום לדון אם יכול אדם לחזור בו מהתחייבותו לבצע בדיקת פוליגרף, שאפשר שאין להתחייבות תוקף, והוי כ"קנין דברים", ועייין ב"משפטי ליעקב" (ח"ד, סימן כג) שדן אם ניתן לדמות התחייבות לביצוע בדיקת פוליגרף למי שמקבל עליו קרוב או פסול בקנין, שאינו יכול לחזור בו. למסקנה כתב לחלק, דשאני מקבל על עצמו עדותו של קרוב או פסול, שראוי להיקרא עד, אלא שהתורה פסלתו מחמת קרבה או חשש משקר, מה שאין כן לגבי תוצאות בדיקת פוליגרף, שכלל אינן בכלל "עד". ועיי"ש שהסיק כי ישנן שתי אפשרויות לקבל בקנין באופן המועיל לענין בדיקת פוליגרף, בלא שייחשב הקנין ל"קנין דברים", או שהצדדים מקבלים בקנין סודר בבית דין חשוב שהם מקבלים על עצמם את תוצאות בדיקת הפוליגרף, כאשר ביה"ד יוכל לפסוק את הדין עפ"י תוצאות הבדיקה. או שיאמרו לשון "התחייבות", ויאמרו שהם מתחייבים לילך להיבדק בפוליגרף, ויוסיפו כי ההתחייבות היא על גופם באופן המועיל, עיי"ש. והנה בנדו"ד שקיבלו ע"ע בקנין בפני ביה"ד שניתן יהיה לפסוק עפ"י הפוליגרף, לכאורה אינו יכול לחזור בו.

אלא שבנדו"ד טוען הבעל שהוא בחור ישיבה ואין הפרוטה מצויה בכיסו, ולא ידע שבדיקת הפוליגרף מתבצעת ע"י גורם פרטי, והדבר כרוך בעלות כספית. ומאחר שהבעל אינו מיוצג, יש להניח שאכן לא ידע מראש מה משמעות הבדיקה והעלויות הכרוכות בביצועה. זאת ועוד, הבעל הודיע כי

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הוא מוכן לבצע הבדיקה אם העלות תושת על הצד השני. לכן במקרה זה אף שיש ריעותא מסוימת כנגד טענות הבעל מכך שסירב לבצע את הבדיקה שמחויב בה, מכל מקום אין בידינו אומדנא ברורה לסתור את טענותיו.

מאידך, בפנינו תוצאות הבדיקה של האישה, שאף שנמצאה דוברת אמת בדבריה שהתלבשה בצניעות, ולא ניסתה לכוף את הבעל בזמן שהיו אסורים, מכל מקום בטענתה העיקרית, לפיה בעלה כפה עליה בכח יחסי אישות אותה בזמן שהיו אסורים, דבר המובא בכתב התביעה כגורם העיקרי לרצון האישה להתגרש, נמצאה דוברת שקר. נציין, שהגם שנמצאה דוברת אמת בכך שאמרה שלא לבשה בגדים שאינם צנועים, אין בכך כדי לשלול את דברי הבעל, מאחר שאפשר שהאישה התכוונה לבגדים צנועים עפ"י אמות מידה מסוימות, ולא דווקא עפ"י ההלכה.

מבלי לקבוע מסמרות, יש להעיר שגרסתה בביה"ד באשר לאופן בו הבעל כפה עצמו עליה שונה מאופן הצגת הדברים בכתב התביעה, דבר המערער אף הוא במקצת את אמינות טענתה. איך שלא יהיה, ומבלי להכריע אם טענת האישה נכונה, מאחר שהאישה קיבלה על עצמה בקנין, שביה"ד יוכל להתחשב בפסיקתו בממצאי בדיקת הפוליגרף, הגם שבדיקת פוליגרף אינה מהימנה באופן מוחלט, הרי שמבחינת הנתונים שבפנינו, האישה העלילה על בעלה עלילת שווא חמורה, שיכולה הייתה לסבך את הבעל באופן חמור ביותר. נראה שדי בכך כדי להפסידה כתובתה, דמצינו בגמרא (כתובות עב, ע"ב) שאף המשמעת קולה על עסקי תשמיש מפסידה כתובתה, ופרש"י (שם):

"כשמדבר עמה על עסקי עונה מריבה עמו ומשמעת לשכניו והוא בוש בדבר".

ואם על בושה כזו שמריבה עמו על עסקי תשמיש מפסידה כתובתה, כש"כ על בושה גדולה פי כמה שמעלילה עליו האשמה חמורה כזו. יתירה מכך, ב"משמעת קולה" הדבר מונע מהבעל לחיות עמה חיי אישות בשל הבושה שתיגרם לו מכך, ונראה דהוא הדין כאשר מעלילה עליו שנהג כלפיה באופן כה חמור, שודאי שהדבר מונע המשך חיי אישות ביניהם, מחשש שתטפול עליו בעתיד אשמה פלילית הנוגעת ליחסי האישות שביניהם.

אם כי יש להעיר שהאישה העלתה ענין זה רק בפני ביה"ד ולאחר שהבעל כבר תבע גירושין, וממילא אפשר שלא ניתן להפסידה כתובתה בשל כך. עם זאת, לא נוכל להתעלם מכך שהדבר מרע את מהימנותה של האישה.

ד. "ממי יצאו הגירושין"

אחת מאבני הבוחן העיקריות בבירור חיוב כתובה היא השאלה "ממי יצאו הגירושין", ראה טור אה"ע קיח (והארכנו בדבר בכמה פס"ד, עיין למשל בתיק 1180667/4).

בנדו"ד קשה להכריע בבירור בשאלה זו. ניתן להתרשם ששני הצדדים אינם מעוניינים זב"ז.

מחד, לא ניתן להתעלם מכך שהבעל הוא זה שעזב את הבית ופתח תיק גירושין עוד קודם לאישה. מאידך, האישה היא זו שפנתה לעו"ד והחלה בהליכים המשפטיים בכך שפתחה תיק יישוב סכסוך, ובהמשך אף היא תבעה גירושין. כל אחד מהצדדים אף טען טענות קשות כלפי השני, ביחס לכפיית יחסי אישות בזמן איסור.

למרות שהבעל המשיך לחיות עם האישה לאחר שנודע לו שאינה בתולה וכי ניהלה קשר ארוך עם אדם אחר קודם נישואיה, קשה להתעלם מכך שהדבר תרם בסופו של דבר ל"פירוק החבילה", כאשר מטענות הבעל עולה כי התנהלות האישה לא הייתה כמצופה מהנישאת בשידוך לבחור ישיבה, הן בלבוש, הן באורח החיים, כפי שביה"ד עצמו התרשם במהלך הדיונים. גם העובדה שהאישה יצאה דוברת שקר בבדיקת הפוליגרף בטענה מהותית כ"כ, מטילה צל על מהימנות טענותיה.

אין ספק שהסכסוך בין המשפחות, בענייני כספי החתונה, תרם אף הוא תרומה משמעותית למשבר בחיי הנישואין.

לאור הנ"ל ולאחר שהצדדים קיבלו את סמכות ביה"ד לפסוק הן לדין הן לפשר, ובשל הספיקות הרבים שבפנינו, נראה כי יש לפשר בתשלום הכתובה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מאחר שבדיון הראשון ניאוטו הצדדים להתפשר על סך של 24,000 ש"ח ואף עשו על כך קנין, ואח"כ חזר בו הבעל, יש מקום לומר כי הצדדים עצמם ראו בפשרה זו כפתרון הולם ומשקף למחלוקת ביניהם. מאחר שהבעל חזר בו, והאישה נאלצה להתדיין בדיון הוכחות, יש להוסיף 2,000 ש"ח נוספים, ולחייב את הבעל בסך של 26,000 ש"ח, המהווים שליש מסך הכתובה.

באשר לטענות על כספי החתונה שנלקחו ע"י משפחת האישה, שלטענת הבעל נגנבו ממנו, ולטענת האישה מאחר שהחתונה כולה מומנה מכספי אביה, הכספים שימשו לכיסוי ההוצאות, ביה"ד אינו רואה מקום להתערב בעניין זה, בשל העובדה שאם יש מקום לתביעה כזו להתברר הרי זה בין הבעל לבין אבי האישה, או בהגשת תביעה לחלוקת רכוש ע"י הבעל לערכאה המתאימה, ואין הדבר נוגע לתביעת הכתובה.

לפיכך:

על הבעל לשעבר לשלם לאישה סך של 26,000 ש"ח. בשל העובדה שהבעל לשעבר אינו עובד, זכותו לפרוס את התשלום ל-650 ש"ח בתשלומים שווים במשך 40 חודשים.

אברהם צבי גאופטמן – דיין

לאחר שעיינתי בדברים החשובים של עמיתי וחברי שליט"א, דעתי כדעת הגרא"צ גאופטמן שליט"א, לחייב את הבעל לשעבר בכתובה ברף הנמוך בלבד וזאת מהסיבות הבאות:

אהרן דרשביץ – אב"ד

מסקנה

לדעת הרוב, על הבעל לשעבר לשלם לאישה כפיצוי כתובה, סך של 26,000 ש"ח.

לדעת המיעוט, על הבעל לשעבר לשלם לאישה סך של 48,000 ש"ח.

לאור האמור, הוחלט כדעת הרוב, ועל הבעל לשעבר לשלם לאישה סך של 26,000 ש"ח, ב-40 תשלומים שווים של 650 ש"ח מידי חודש.

פסק הדין ניתן לפרסום בהשמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.

ניתן ביום י"ב במרחשון התשפ"ג (06/11/2022).

הרב אהרן דרשביץ – אב"ד   הרב עובדיה חפץ יעקב   הרב אברהם צבי גאופטמן

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה